

УДК 347.9+34.06(477)

Д.Г. ГЛУШКОВА, канд. юрид. наук, Сумська філія Харківського національного університету внутрішніх справ

ПІДСТАВИ ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ УКРАЇНСЬКИХ СУДІВ ЩОДО НЕРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ

Ключові слова: судові рішення, виконання рішень, міжнародний цивільний процес, правовідносини з іноземним елементом

У сучасному світі відбуваються активні інтеграційні процеси в усіх сферах суспільного життя. Зокрема, спостерігаємо активну міграцію, що супроводжується розвитком трудових, цивільних, сімейних правовідносин з іноземним елементом. Неминучим наслідком пересування населення є спадкові справи з іноземцями [1, с.144]. Міжнародні економічні процеси спонукають до формування зовнішньоекономічних зв'язків і корпоративних відносин за участю іноземних суб'єктів. Вочевидь, при укладанні, зміні і розірванні правовідносин за участю суб'єктів права різних країн неминує виникати спори, і в деяких випадках такі спори підсудні судам України.

Закон України «Про міжнародне приватне право» передбачає доволі широке коло справ за участю іноземного елемента, що підсудні судам України. При цьому стаття 77 вказаного Закону переліком у десять пунктів визначає виключну підсудність справ судам України. У зв'язку з цим нерідко рішення українських судів стосуються іноземців, осіб без громадянства і іноземних юридичних осіб (далі – іноземних суб'єктів).

Метою кожного судового рішення є захист прав і законних інтересів суб'єктів правовідносин, а задля досягнення цієї мети в багатьох випадках такі рішення мають бути примусово виконані. В цьому аспекті судові рішення у справах з іноземним елементом мають певну специфіку, що обумовлюється,

перш за все, місцем проживання, перебування або місцезнаходженням іноземного суб'єкта, відносно якого має бути виконане рішення.

Досліджувати проблему виконання українських судових рішень щодо іноземних суб'єктів доцільно у двох напрямках: виконання рішень щодо резидентів України і виконання рішень щодо нерезидентів України. Такий поділ є необхідним, оскільки процедура виконання буде відрізнятися в залежності від правопорядку країни, в якій рішення буде виконуватись, враховуючи той факт, що місце виконання рішення, як правило, прив'язане до місця проживання або знаходження боржника або його майна. Від того, стосується рішення резидента чи нерезидента, залежить також компетенція органів влади України щодо виконання рішення юрисдикційного органу з цивільних, сімейних чи трудових справ.

У рамках даної статті зупинимося на деяких особливостях виконання рішень щодо іноземних суб'єктів – нерезидентів України. Основою даної проблеми є визнання українського судового рішення і надання дозволу на його примусове виконання на території країни місця проживання або місцезнаходження боржника-іноземця. Особливостям виконання іноземних судових рішень в тій чи іншій мірі приділяли увагу учені, сферою наукового інтересу яких є міжнародний цивільний процес Д.В. Литвинський, І.В. Дробязкіна, К. Брановицький, А.І. Муранов, В.Л. Чубарев, Х. Кох (H. Koch), У. Магнус (U. Magnus), П. Вінклер фон Моренфельс (P. Winkler von Mohrenfels), Х. Шак (H. Schack), Е. Гроф'єр (E. Groffier) та інші. При цьому дослідженню проблем виконання українських судових рішень щодо нерезидентів України особливої уваги не приділялося. Метою даного дослідження є визначення деяких особливостей виконання рішень судів України у випадку, якщо іноземний суб'єкт, щодо якого мають бути проведені виконавчі дії, є нерезидентом України. Завданням дослідження є з'ясування підстав визнання і надання дозволу на виконання українських судових рішень у різних

країнах світу, зокрема у тих, з якими в Україні склалися тісні соціально-економічні зв'язки. Новизна дослідження полягає у визначенні підстав для виконання рішень українських судів за межами України, їх поділ на загальні і процесуальні.

Рішення судів України, що набрали законної сили, підлягають виконанню на території України в порядку, встановленому Законом України «Про виконавче провадження». При цьому, відповідно до частини першої ст.80 даного Закону, під час виконання рішень щодо іноземців, осіб без громадянства та іноземних юридичних осіб, які відповідно проживають (перебувають) чи зареєстровані на території України або мають на території України власне майно, яким володіють самостійно або разом з іншими особами, застосовуються ті ж положення, що й до громадян і юридичних осіб – суб'єктів права України. Слід зазначити, що подібна норма не є простою у правозастосуванні, проте дослідити проблему виконання судових рішень щодо іноземних суб'єктів – резидентів України планується в подальшому. В рамках даної роботи зупинимося лише на особливостях виконання українських судових рішень щодо іноземних суб'єктів – нерезидентів України.

Аналізуючи чинне законодавство України, можемо визначити, що нерезидентами є фізичні особи (іноземні громадяни, громадяни України, особи без громадянства), які мають постійне місце проживання за межами України, в тому числі ті, що тимчасово перебувають на території України; юридичні особи, суб'єкти підприємницької діяльності, що не мають статусу юридичної особи (філії, представництва тощо), з місцезнаходженням за межами України, які створені й діють відповідно до законодавства іноземної держави, у тому числі юридичні особи та інші суб'єкти підприємницької діяльності з участю юридичних осіб та інших суб'єктів підприємницької діяльності України; розташовані на території України іноземні дипломатичні, консульські, торговельні та інші офіційні представництва, міжнародні організації та їх філії, що мають

іммунітет і дипломатичні привілеї, а також представництва інших організацій і фірм, які не здійснюють підприємницької діяльності на підставі законів України.

Для цілей цієї статті ми не беремо до уваги осіб, що мають дипломатичний імунітет, оскільки в більшості випадків рішення українських судів не можуть стосуватися їх прав і обов'язків, а зупинимося лише на статусі нерезидентів фізичних і юридичних осіб, яких можуть стосуватися рішення судів України. Слід зауважити, що для виконання рішень у майнових спорах має значення не скільки місце проживання чи місцезнаходження іноземного суб'єкта, скільки місце знаходження його майна. Іншими словами, якщо іноземний суб'єкт має майно на території України, на яке може бути звернено стягнення, то рішення українського суду чи іншого юрисдикційного органу може бути виконане в порядку, визначеному Законом України «Про виконавче провадження», незалежно від місця проживання чи місцезнаходження іноземного суб'єкта. Отже візьмемо для аналізу ситуацію, за якої іноземний суб'єкт є нерезидентом України і не має на її території майна, на яке може бути звернене стягнення. В цьому випадку виконати рішення суду України можуть лише компетентні органи місця проживання (знаходження) боржника або його майна. Для того ж, щоб таке виконання було можливим, рішення українського суду має бути визнаним в державі виконання і має бути наданий дозвіл для примусового виконання рішення іноземного (українського) суду компетентним органом держави, на території якої має бути виконане рішення.

Виконання рішень українських юрисдикційних органів відносно іноземних суб'єктів, що є нерезидентами України, перш за все, залежить від наявності міжнародного договору між Україною і країною, на території якої має бути виконане рішення українського суду. У разі наявності відповідного міжнародного договору іноземна держава погоджується визнавати юрисдикцію українських судів і, за тих чи інших умов, виконувати їх на своїй

суверенній території. При цьому міжнародний договір може встановлювати особливості процедури виконання рішення юрисдикційних органів іноземної держави, на території країни-учасниці договору.

Пункт третій Постанови Пленуму Верховного суду України від 24.12.1999 р. «Про практику розгляду судами клопотань про визнання й виконання рішень іноземних судів та арбітражів і про скасування рішень, постановлених у порядку міжнародного комерційного арбітражу на території України» містить перелік чинних для України міжнародних угод про взаємне надання правової допомоги (в тому числі взаємну згоду виконувати рішення іноземного суду на своїй території). Відповідно до вказаної постанови, а також з аналізу законодавства про ратифікацію міжнародних договорів, що були ратифіковані після опублікування зазначеної постанови Пленуму Верховного Суду, Україна має договірні відносини про взаємну правову допомогу з цивільних справ в рамках багатосторонніх і двосторонніх угод, а також в порядку правонаступництва з країнами СНД (республіками Азербайджан, Білорусь, Вірменія, Казахстан, Молдова, Таджикистан, Туркменістан, Узбекистан, Грузія, Киргизька Республіка та Російська Федерація); з Естонією, Латвією і Литвою; Болгарією, Угорщиною, Румунією, Грецією, Фінляндією, Італією, Албанією, Македонією, Чеською Республікою, Турцією; з КНР, В'єтнамом і КНДР, із Монголією, Алжиром, Іраком, Іраном, Йеменом, Тунісом, Кіпром і Кубою. В рамках Гаазької конвенції з питань цивільного процесу Україна має отримувати допомогу від таких країн як Аргентина, Австрія, Білорусь, Бельгія, Боснія и Герцеговина, Китай (адміністративна область Макао), Хорватія, Македонія, Кіпр, Чехія, Данія, Єгипет, Фінляндія, Франція, Германия, Угорщина, Ізраїль, Італія, Японія, Латвія, Люксембург, Марокко, Нідерланди (королівство у Європі), Норвегія, Польща, Португалія, Румунія, Словаччина, Словенія, Іспанія, Суринам, Швеція, Швейцарія, Туреччина, Вірменія, Ватикан, Киргизія,

Ліван, Молдова, Росія, Узбекистан. Утім, слід зазначити, що Конвенція з питань цивільного процесу, яка набула чинності для України у 1967 р., стосується лише порядку виконання рішень про стягнення судових витрат, не передбачаючи виконання договірними сторонами судових рішень щодо інших питань.

Деякі країни світу зобов'язуються виконувати українські судові рішення, що стосуються лише окремих видів сімейних правовідносин на підставі таких міжнародно-правових угод: «Гаазька конвенція про визнання і виконання рішень стосовно зобов'язань про утримання» від 02.10.1973 р., «Гаазька конвенція про юрисдикцію, право, що застосовується, визнання, виконання та співробітництво щодо батьківської відповідальності та заходів захисту дітей» від 19.10.1996 р. і «Конвенція про стягнення аліментів за кордоном» від 20.06.1956 р.

Аналізуючи статус міжнародних договорів, чинних для України, переконуємося, що з багатьма державами світу Україна не має закріплених міжнародним договором правових стосунків, які б дозволяли виконувати рішення українських судів з цивільних, сімейних і трудових справ на території цих країн. Ситуація погіршується тим, що з багатьма країнами, з якими Україна не має відповідного міжнародного договору, наша держава має сталі соціально-економічні зв'язки. Так, й досі відсутні угоди про взаємне виконання судових рішень між Україною і такими країнами як США, Канада, Австралія, Нова Зеландія, Франція, Німеччина, Швеція, Норвегія тощо. При цьому, наприклад, у США проживає близько 2 мільйонів українців, в Канаді їх понад мільйон [2, с.124]. Укладання двосторонніх угод про взаємну допомогу з питань цивільного процесу, в тому числі щодо взаємного виконання судових рішень, сприятиме реальному захисту прав й інтересів суб'єктів міжнародно-правових відносин, що є особливо актуальним у відносинах з тими країнами, з якими Україна має тісний зв'язок через своїх громадян, які проживають за її межами.

Історично склалося так, що найтісніший зв'язок наша держава має з країнами пострадянського простору, зокрема країнами СНД. Рішення українських судів визнаються і виконуються на теренах країн СНД на підставі так званої Мінської конвенції 1993 р.. Слід зазначити, що у жовтні 2002 р. країни-учасниці Мінської конвенції підписали нову Конвенцію про правову допомогу та правові відносини у цивільних, сімейних та кримінальних справах – так звану Кишинівську, відповідно до якої Мінська конвенція 1993 р. припиняє свою дію. Проте для України, яка є учасником обох Конвенцій, Мінська конвенція 1993 р. все ще є чинною, оскільки Кишинівську конвенцію наша держава досі не ратифікувала [3]. Отже, на сьогодні відносини між країнами СНД і Україною щодо виконання іноземних судових рішень регулюються Конвенцією про правову допомогу та правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах, укладеною у м. Мінськ у 1993 р. Відповідно до статей 53–55 згаданої Конвенції рішення судів України примусово виконуються на території держав СНД у разі надання відповідного дозволу компетентним судом за місцем виконання рішення. Відповідний дозвіл надається за результатами розгляду клопотання, що подається особою, яка заінтересована у виконанні рішення. Зазначене клопотання подається за вибором заявника або безпосередньо до компетентного суду, що має надати дозвіл на виконання, або до українського суду першої інстанції, який виніс рішення, що має бути виконане. Якщо заявником обрано другий варіант, український суд має направити клопотання до компетентного суду іноземної держави. При цьому якому саме судові підвідомчє і підсудне клопотання про надання дозволу на примусове виконання українського судового рішення визначається внутрішнім процесуальним законодавством держави-виконання.

До клопотання про надання дозволу на примусове виконання додаються передбачені ст.53 Конвенції документи, крім того, і саме клопотання, і додані до нього документи пе-

рекладаються мовою країни виконання або російською мовою. Порядок розгляду клопотання визначається процесуальним законодавством країни, на території якої має бути виконане українське судове рішення. При цьому з аналізу норм зазначеної Конвенції вбачається, що суд, який розглядає клопотання, має його задовольнити, якщо переконається у дотриманні українським судом процесуальних норм, передбачених Конвенцією. При цьому іноземний суд не досліджує суті рішення, ухваленого українським судом і не перевіряє дотримання останнім норм матеріального права. Після надання дозволу на примусове виконання українського судового рішення компетентним судом країни-виконання, воно виконується органами примусового виконання судових рішень відповідної іноземної держави нарівні з рішеннями національних судів.

Повертаючись до проблеми відсутності міжнародних договорів, на підставі яких можливе виконання рішень українських судів на території іноземних держав, слід зазначити, що в цій ситуації виконання рішення можливе на підставі так званого принципу взаємності у відносинах з іноземною державою. У науці міжнародного приватного права взаємність розуміється як один з фундаментальних принципів міжнародного співробітництва, що дозволяє обумовити дружнє ставлення однієї держави до іншої адекватним відповідним ставленням [1, с.28]. Виходячи з цього, зрозуміло, що національним законодавством держави, на території якої українське судове рішення має бути виконане, повинна бути передбачена можливість виконання іноземного судового рішення за принципом взаємності, навіть у разі відсутності відповідного міжнародного договору. Втім, більшість сучасних науковців критикують принцип взаємності як умову виконання іноземного судового рішення і вважають її фактором, що перешкоджає реальному захисту прав суб'єктів спірних правовідносин. З цим слід погодитись, зокрема через складність визначення у правозастосуванні наявності чи відсутності «взаємності»

у кожному конкретному випадку. Наприклад, пункт 5 абзацу першого параграфу 328 ЦПК Німеччини у якості однієї з підстав для визнання іноземних судових рішень визначає вимогу забезпечення взаємності [4, с.29]. У той же час відповідно до частини першої ст.390 ЦПК України однією з підстав визнання та виконання рішення іноземного суду теж визначається принцип взаємності. Звідси робимо висновок, що визначити взаємність у відносинах між Німеччиною і Україною у питаннях виконання судових рішень з аналізу внутрішніх процесуальних норм неможливо.

Інша справа, якщо внутрішнє процесуальне законодавство не визначає принцип взаємності умовою виконання іноземного судового рішення. Так, ст.3155 ЦК Квебеку зазначає, що визнається і оголошується виконуваним (*déclarée exécutoire*) будь-яке рішення, що винесене за межами Квебеку, за виключенням ряду випадків, серед яких вимоги про наявність чи відсутність «взаємності» немає [5]. Тобто ті іноземні судові рішення, що не порушуватимуть вимоги, викладені в ст.3155 ЦК Квебеку, будуть визнані і примусово виконані в Квебеці не залежно від забезпечення взаємності чи наявності відповідної міжнародної угоди в порядку, визначеному статтями 785 і 786 ЦПК Квебеку [6]. До речі, з цього приводу важко оминати увагою коментар О.І. Євтушенко з приводу компетенції влади провінції Квебек щодо питань визнання та приведення до виконання іноземних рішень, яка зазначає, що «Квебек не є самостійним суб'єктом міжнародного права, а тому не може встановлювати особливі умови визнання і приведення до виконання рішень іноземних судів» [7, с.203]. Погодитися з цією тезою неможливо, оскільки відповідно до пункту 14 статті 92 Конституції Канади [8] питання цивільної юрисдикції належать до виключної законодавчої компетенції провінцій Канади. Що ж стосується твердження автора, що «важко вважати процедуру визнання і приведення до виконання складовою частиною цивільного права. У такому випадку доцільно поділяти питання процедури визнання та

приведення до виконання і матеріальні та процесуальні підстави відмови у задоволенні відповідних клопотань», то законодавство Квебеку як раз і розмежовує ці питання відповідно у Цивільному процесуальному кодексі Квебеку (статті 785 і 786) і Цивільному кодексі Квебеку (ст. 3155). До речі, в інших провінціях Канади, що мають прецедентну систему права, судовими рішеннями встановлені майже аналогічні правила визнання та виконання іноземних судових рішень, а у деяких провінціях з цього приводу діють відповідні закони (наприклад, у провінціях Саскатчеван [9], Нью-Брунсвік [10]).

Система «автоматичного» визнання іноземних судових рішень характерна також для Англії. З цього приводу В.Л. Чубарев, цитуючи Х. Шака, зазначив, що в Англії іноземне судове рішення не піддається ніякій загальній перевірці та й забезпечення взаємності не відіграє важливої ролі [11, с.504]. Не вимагає взаємності при виконанні іноземних судових рішень на території Франції і французьке законодавство [4, с.29].

У Сполучених Штатах Америки відсутній єдиний стандарт щодо виконання іноземних судових рішень, що створює певну складність у вирішенні цього питання. Більшість штатів при розгляді питання щодо надання дозволу на виконання іноземного судового рішення керуються провідним прецедентом, створеним більш ніж сто років тому у справі «Хільтон проти Гюйот» (*Hilton v. Guyot*). Суть прецеденту полягає у тому, що у разі відсутності відповідного федерального закону або міжнародного договору слід керуватися так званим принципом «міжнародної ввічливості» (*international comity; comity of nation*). При цьому Верховний суд США визначив, що для надання дозволу на виконання іноземного рішення слід перевірити дотримання процесуальних норм іноземним судом, який розглядав справу, дотримання порядку виклику до суду відповідача, відсутність обману під час проведення процесу і дотримання ряду інших вимог суто формального характеру. Цим же рішенням Верховний суд США визначив пе-

релік підстав для відмови у приведенні до виконання іноземного удовоного рішення, що були розширені при розгляді аналогічних справ у подальшому. Разом із тим, 16 штатів США ухвалили закони на підставі Типового Закону про визнання іноземних судових рішень щодо грошових вимог 1962 р. (Uniform Foreign Money – Judgments Recognition Act) [4, с.30–31] і керуються ними при розгляді питань щодо надання дозволу на виконання іноземних судових рішень.

Слід наголосити, що в будь-якому випадку, незалежно від країни, у якій має відбутися виконання, наданню дозволу на примусове виконання рішення іноземного суду має передувати визнання такого рішення чи то національним законом, чи ратифікованим міжнародним договором, чи компетентним органом (як правило, судом) країни, яка має виконати іноземне судове рішення.

Окрім формального визнання рішення судів України для приведення його до примусового виконання на території іноземної держави має бути процесуальна підстава для відкриття виконавчого провадження - виконавчий лист, наказ, судова ухвала, розпорядження тощо, що видається компетентним органом держави виконання за заявою заінтересованої у виконанні особи. Процедура звернення з клопотанням про визнання і виконання за кордоном рішення судів України, в тому числі за відсутності відповідного міжнародного договору, передбачена «Інструкцією про порядок виконання міжнародних договорів з питань надання правової допомоги в цивільних справах щодо вручення документів, отримання доказів та визнання і виконання судових рішень», затвердженою спільним наказом Міністерства юстиції України і Державної судової адміністрації України від 27.06.2008 року № 1092/5/54. При цьому слід мати на увазі, що особливості подання заяви про надання дозволу на примусове виконання українського судового рішення на території іншої країни можуть бути передбачені міжнародним договором або внутрішнім законодавством держави виконання.

Враховуючи викладене вище, підсумовуємо, що загальною підставою виконання судових рішень України на території інших держав є надання дозволу на примусове виконання з боку компетентних органів відповідної держави. Надання такого дозволу є можливим на підставі: 1) чинної міжнародної угоди; 2) принципу взаємності; 3) принципу ввічливості; 4) без жодних умов, якщо рішення не суперечить нормам внутрішнього законодавства країни виконання. Процесуальною підставою для виконання є внутрішній, як правило, судовий, акт компетентного органу держави виконання. При цьому зв'язковою ланкою між цими двома підставами є ініціатива заінтересованої у виконанні особи у вигляді звернення з заявою про надання дозволу на примусове виконання українського судового рішення на території іноземної держави.

ЛІТЕРАТУРА

1. Годулян О. Г. Міжнародна уніфікація норм про спадкування // Актуальні проблеми політики. – 2009. – Вип. 37. – С. 144–149.
2. Мазука Л. І. Задоволення освітніх потреб закордонного українства як фактор збереження етнічної ідентичності / Мазука Л. І. // Стратегічні пріоритети. – 2009. – № 2 (11). – С. 124–131.
3. Лист Міністерства юстиції України «Щодо застосування конвенцій про правову допомогу та правові відносини у цивільних, сімейних та кримінальних справах» : від 21.01.2006 р., № 26-53/7 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=v53_7323-06.
4. Брановицкий К. Л. Общие правила взаимности / К. Л. Брановицкий // Арбитражный и гражданский процесс. – 2005. – № 8. – С. 27–34.
5. Code civil du Québec [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www2.publicationsduquebec.gouv.qc.ca/dynamicSearch/telecharge.php?type=2&file=/CCQ/CCQ.html>.
6. Code de procédure civile [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www2.>

publicationsduquebec.gouv.qc.ca/dynamicSearch/telecharge.php?type=2&file=/C_25/C25.HTM.

7. Фурса С. Я. Цивільний процес України: Проблеми і перспективи : науково-практичний посібник / Фурса С. Я., Щербак С. В., Євтушенко О. І. – К. : Видавець Фурса С.Я. : КНТ, 2006. – 448 с. (Серія «Процесуальні науки»).

8. The Constitution Act, 1867 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.canlii.org/en/ca/const/const1867.html>.

9. Loi sur l'exécution des jugements étrangers, L.S. 2005, ch. E-9 (Saskatchewan)

[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.qp.gov.sk.ca/documents/french/statutes/statutes/e9-121f.PDF>.

10. Loi sur les jugements étrangers, L.R.N.-B. 1973, ch. F-19 (Nouveau-Brunswick) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.canlii.org/fr/nb/legis/lois/lrn-b-1973-c-f-19/derniere/lrn-b-1973-c-f-19.html>.

11. Чубарев В. Л. Міжнародне приватне право : навчальний посібник / Чубарев В. Л. – К. : Атіка, 2006. – 608 с.

Глушкова Д. Г. Підстави виконання рішень українських судів щодо нерезидентів України / Д. Г. Глушкова // Форум права. – 2011. – № 2. – С. 166–172 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2011-2/11gdgcnu.pdf>

Розглядаються окремі аспекти виконання рішень судів України щодо нерезидентів України – фізичних осіб, які мають постійне місце проживання за межами України; юридичних осіб і суб'єктів підприємницької діяльності, що не мають статусу юридичної особи, які мають місцезнаходження за межами України та створені й діють відповідно до законодавства іноземної держави. Визначаються загальні і процесуальні підстави визнання і надання дозволу на виконання українських судових рішень за законодавством країн світу, з якими Україна має тісні соціально-економічні зв'язки, зокрема країн СНД, США і Канади (Квебеку).

Глушкова Д.Г. Основания исполнения решений украинских судов относительно нерезидентов Украины

Рассматриваются отдельные аспекты исполнения решений судов Украины относительно нерезидентов Украины – физических лиц, имеющих постоянное место жительства вне Украины; юридических лиц и субъектов предпринимательской деятельности, не имеющих статуса юридического лица, которые имеют местонахождение вне Украины, созданы и действуют согласно законодательству иностранного государства. Определяются общие и процессуальные основания признания и предоставления разрешения для исполнения украинских судебных решений по законодательству стран мира, с которыми Украина имеет тесные социально-экономические связи, в частности стран СНГ, США и Канады (Квебека).

Glushkova D.G. The Bases of Enforcement of Court Judgments of Ukraine Concerning Non-Residents of Ukraine

The article deals with some aspects of enforcement of court judgments of Ukraine about non-residents of Ukraine - individuals who have permanent residence outside of Ukraine, legal entities and businesses that do not have status of legal entities, with location outside Ukraine and which are established and operating under the laws of a foreign state. The general and procedural grounds of investigation for permit for enforcement the court judgments of Ukraine under the laws of the countries with which Ukraine has close socio-economic relations, including the states of CIS, USA and Canada (Quebec) are defined.